

Nyt se on alkanut – Liiton nuorisoprojekti

Jukka Heikinheimo, OH2BR
oh2br at sral.fi

Palasin juuri kotiin Suomen Partiolaisten jouluglögijuhlista, jossa sovin partiojohtajien kanssa yhteistyöneuvotteluista heti vuodenvaihteen jälkeen. Avasin tietokoneeni ja tapani mukaan luin ensiksi sähköpostini. Kuinka ollakaan, aikaisempiin keskusteluihimme viitaten monikulttuuriyhdistys Familia Clubin toiminnanjohtaja ilmoitti viestissään, että radioamatööritoiminnan esittelyyn on varattu aika 10.3. Ei voisi parempaa inspiraatiota toivoa tämän jutun kirjoittamiseen, kuin tänään saamani kimmokkeet. Mutta lähdetään aivan alusta.

Mistä idea nuorisoprojektiin?

Vuosi sitten, kun tajusin lähestyvänä virallista eläkeikää – 63 vuotta – jouduin miettimään, kumman vaihtoehdon kahdesta yksinkertaisimmasta valitsisin, täydellisen eläkkeelle siirtymisen vai jatkamisen toiminnanjohtajan tehtävässä vielä vaikka viiden vuoden ajan. Pohdinnoissani tulin siihen tulokseen, että kumpikin vaihtoehto oli huono.

Työuran äkillisestä ja täydellisestä katkeamisesta täyseläkkeelle lähdön johdosta voi olla ikäviä seurauksia, pahimmillaan jopa hengenmeno. Olen läheltä nähnyt tällaisia valitettavia tapauksia. Ei niin, että minusta olisi tullut ”sohvaperuna”, olenhan aktiivi radioamatööri ja näin ollen olisin voinut varsin hyvin jatkaa ”täysipäiväisenä radioamatöörinä”. Ei siis ollenkaan huono ajatus, mutta odotettavissa olevan eläkkeen pienuus pakotti hylkäämään tämän sinänsä houkuttelevan vaihtoehdon. Virtaa tuntui myös vielä riittävän johonkin haasteellisempaan toimintaan.

Monen vuoden jatkoesti nykyisissä tehtävissä ei sekään liemmin kiinnostanut. Runsaat kuusi vuotta Liiton toiminnanjohtajana sen historian pahimpien kriisien keskellä syö miestä, varsinkin kun mielipuuhan harrastuksen markkinointi ja koulutus, pätevyystutkinnot ja varsinkin elmeröinti olivat jääneet mielestäni liian vähälle huomiolle Liiton pienen purren heiluessa kovassa myrskyssä. Toimiston jokapäiväinen oravanpyörä ei myöskään tuntunut mielekkäältä tehtäväkentältä, sillä siinä en täysimittaisesti päässyt toteuttamaan itseäni kovan kuormituksen alla.

Kun aikani ajattelin asioita eri näkökulmista, ratkaisu löytyi kuin itsestään. Eläkkeelle teki jo mieli, mutta työntekoa oli jossain muodossa ja kohtuullisessa määrin jatkettava. Työn laatu oli vain saatava lähemmäs omia pyrkimyksiä ja tavoitteita. Koska luovaa työtä ei toimiston turbulenssissa pystynyt kunnolla tekemään ajatuksen vähän väliä katketessa eri syistä, oli valittava etätö kotona. Samalla säästyisin kolmen tunnin päivittäiseltä työmatkalta. Harrastuksen markkinoinnista olin saanut sen verran makua, että tunsin olevani kypsä ryhtymään ”matkasaarnaajaksi”, jonka tehtävänä on kertoa nuorisolle ja miksei muillekin ikään katsomatta ilosanomaa radioamatööritoiminnan hyväatekevistä vaikutuksista.

Onnekseni en jäänyt ajatuksissani yksin, sillä nykyisen hallituksen nuorisomyönteinen linja oli entisestäänkin vahvistunut. Puheenjohtaja ja hallituksen toimivat jäsenet suhtautuivat ehdotukseeni varauksettoman positiivisesti ja näin saatiin solmituksi sopimus eläkkeelle lähdöstäni ja siirtymisestäni projektipäällikön tehtäviin vuoden vaihtuessa. Toimenkuvakin selvisi lyhyiden neuvottelujen kuluessa. Kun vielä toiminnanjohtajan tehtäviin löytyi pätevä henkilö – Jorma Saloranta, OH2KI – paketti oli valmis.

Nuorisoprojektin ”resepti”

Tähänastisen kokemuksen mukaan onnistunut nuorisoprojekti vaatii seuraavia aineksia (panostuksia) sopivissa suhteissa:

- 1) harrastuksen markkinointia kodeissa, kouluissa, messuilla, partiolippukunnissa, seurakunnissa jne. Listaa voi jatkaa loputtomiin mielikuvituksen sallimissa rajoissa.
- 2) koulutusta, koulutusta ja koulutusta, so. kerhojen järjestämiä kursseja, valtakunnallisia ja alueellisia leirikouluja sekä niihin oppimateriaaleja
- 3) ajantasaisia, itse asian osaamista mittaavia pätevyystutkintoja (kysymyspankit ensin kuntoon!)
- 4) jatkuvaa elmeröintiä luvan saamisen jälkeenkin (ja erityisesti silloin!), kunnes taidot ovat riittävät ja kokemusta kertynyt oma toimiseen harrastamiseen
- 5) varainkeruuta kaiken yllä mainitun kustantamiseksi.

Markkinoinnin menetelmät

Markkinointi voi olla etä- tai lähimarkkinointia. Etämarkkinointi on harrastuksemme mielenkiintoisuudesta, hauskuudesta ja hyödyllisyydestä tiedottamista lehdissä, radioissa ja televisiossa. Näistä meillä on paljon hyviä esimerkkejä, sillä Liiton toimistoon lähetetään vähän väliä enimmäkseen paikallislehdistä saksittuja leikkeitä radioamatöörien haastatteluista. Niitä on ollut hauska lukea ja toivottavasti lehtien lukijoille on syntynyt positiivinen mielikuva harrastuksesta. Tuo mielikuva voi tosin alkuun olla sellainenkin, että

kysymyksessä on joukko sinänsä vaarattomia, vaikkakin omalaatuisia ukkeleita, jotka touhuavat antiikkisten asioiden parissa.

Ei tässä tietenkään mitään pahaa ole ja onhan totuus paljolti juuri kuvatus kaltainen, jos vain kestämmme katsoa itseämme rehellisesti peilistä. Yhteiskunnastamme löytyy pienellä mieltimisellä paljon muitakin harrastuksia, joita voidaan kuvailla tuolla tavoin, esimerkkeinä olkoot vaikkapa vanhojen autojen keräily ja kunnostaminen tai lintujen bongailu ulkoluodon, kaislikon tai suon aamuhämärässä kaatosateessa.

Pääasiana säilyy kuitenkin positiivisuus ja se, että meillä radioamatööreillä on hauskaa harrastuksemme parissa puuhaillessamme, muutenhan emme sitä tekisi.

Radion osallisuudesta harrastuksemme markkinointiin en osaa sanoa mitään, kun en muista mitään erityistä kuulleen. Sen sijaan televisiosta on tullut mukavia tietoisuuksia, joista on tiedotettu Fin-Hamillakin. Niissä pätevimmat amatöörioveljemme ovat antaneet erittäin positiivisen kuvan harrastuksesta ja ne ovat epäilemättä muokanneet televisionkatsojien mielikuvia hyvään suuntaan. Kaikenlainen radioamatööriointi televisiossa näytettävissä elokuvissa tai pelkkä sähkötysavaimen näyttäminen ja lyhytkin käyttäminen herättävät mielikuvaa salaperäisestä ja kiehtovasta radion maailmasta. Tämän voi lähes kouriintuntuvasti kokea mennessään kouluun esittelemään sähkötystä. Voi sitä lasten riemua heidän päästessään omin käsin painamaan pumppuavainta ja muodostamaan morsemerkkejä!

Etämarkkinointi on myönteisen mielikuvan muodostamista ja vastaanottavaisen asenteen maaperän muokkaamista sitä hetkeä varten, jolloin lähivaiikutteinen markkinointi tulee mukaan kuvaan.

Harrastuksen lähimarkkinointia jokainen meistä harjoittaa tahtoen tai tahtomattaan usein, kun radioamatööriointinnasta tai siihen jotenkin liittyvästä ilmiöstä (antenni, kaapeli, sähkö, salama, radio, televisio, kännykkä, mikrofoni, sähkötysavain) tulee puhe. Sopivaan kohtaan keskustelussa sijoitettu hauska tai asiallisen informatiivinen kommentti voi jäädä elämään kuulijan muistissa ja näin muokata asennetta myönteiseksi. Kaikki tilanteet perheen, suvun, työtovereiden, eri harrastuskavereiden ja muiden mahdollisten elämänalueiden parissa voidaan käyttää hyväksi. En kuitenkaan suosittelen jatkuvaa tuputtamista, se kääntyy itse asiaa vastaan, siis kohtuus kaikessa.

Tarkoituksellista, suunnitelmallista markkinointia on syytä tehostaa, muuten ponnistelumme jäävät pintaraapaisuiksi, joilla ei ole kuin korkeintaan paikallista merkitystä. Liiton nuorisoprojektissa on kuitenkin kyseessä valtakunnallinen vaikuttaminen ihmisten tietoisuuteen, siksi siis haluan mobilisoida kaikki Liiton jäsenet mukaan talkoisiin. Kun lumipallo on saatu tarpeeksi suureksi, se jatkaa pyörimistään ja kasvamistaan omalla voimallaan. Toisin sanoen, kun riittävä joukko aktiiveja nuoria on saatu harrastukseen mukaan, he tekevät jatkuvasti markkinointityötä omassa lähiympäristössään kodeissa, koulussa, partiolippukunnissa, seurakuntanuorissa ja niin edelleen.

Kaksi leirikoulua on järjestetty suhteellisen pienin ponnistuksin ja panoksien. Niiden tuloksena on kuitenkin maahan saatu 25 uutta nuorta hania. Voisiko vuosi 2009 olla tässä suhteessa käännteentekevä? Parhaassa tapauksessa, mikäli kerhot ja niiden jäsenet lähtevät päättäväisesti liikkeelle, vuoden mittaan voidaan esitellä harrastusta useissa kymmenissä, jopa sadoissa kouluissa useille tuhansille koululaisille. Heistä voi hyvinkin sata-kaksisataa ilmoittautua kursseille tai leirikouluun.

Kun solmitaan kiinteät yhteistyösuhteet partiolaisten päämajaan ja oman paikkakunnan lippukuntiin, saamme tulokseksi satakunta uutta radiopartiolaista, joista kukin vie viestiä edelleen omille partiokavereilleen.

Kannattaa siis ottaa yhteyksiä ja tarjota aktiivisesti esittelyjä. Jokavuotinen JOTA (Jamboree-On-The-Air) lokakuun kolmantena täytenä viikonloppuna tarjoaa hyvän tilaisuuden radioamatööriointinnassa esittelyyn, siitä meillä on lukuisia esimerkkejä. Monia mahdollisuuksia on kuitenkin vielä käyttämättä.

On ollut mieluista todeta, että leirikoululaisten joukossa on ollut muutama partiolainen, vaikka siitä ei olekaan pidetty suurempaa ääntä. Koulutovereiden lisäksi radiopartiolaisemme voivat suorittaa viestittäjän taitomerkkejä ja kannustaa oman lippukunnan jäseniä tulemaan harrastukseen mukaan.

Järvenpään kappalaisena työskentelevä veljeni Miika, OH2BAD, on jo haarukoinut tietoisuuksien kohteita omasta vaikutuspiiristään. Meillä on riveissämme useita kirkon piirissä toimivia harrastussisaria ja -veljiä, jotka liittynevät markkinointikampanjaan.

Esittelyt voivat vaihdella sähkötyksestä rakenteluun ja isommissa tapahtumissa koko harrastuksesta kertomiseen melkein pä laidasta laitaan. Ei kuitenkaan kannata raahata koko arsenaalia ihmisten ilmoille, suihkukoneen ohjaamon mieleen tuovien, joulukuusen lailla valoa tuikkivien metallilaatikoiden runsaus ja kallis ulkonäkö saattaa antaa väärän mielikuvan pienen snobijoukon elitistisestä harrastuksesta ja käännä suuren osan potentiaalisista kiinnostuneista pois ständiltä.

Sain tästä asiasta viestin Vantaan harrastepäiville monena vuonna osallistuneen Polyteknikkojen Radiokerhon (OH2TI) puheenjohtajalta Paavo Leinoselta, OH2GYT, joka kehottaa käyttämään varustelussa mallia ja asettamaan esittelypöydälle pienempiä ja vaatimattomampia laitteita. Tässä lienee oivallinen tilaisuus esitellä JUMA-rakennussarjoja!

Messuja järjestetään Suomessa kiitettävän paljon, radioamatöörien osallistumisaktiiviteettia on sen sijaan syytä parantaa muun muassa Pohjois-Karjalan Radiokerho (OH7AB) Joensuun SciFest-messuilla on näyttänyt mallia, kuten olemme voineet Vipusesta lukea. Vantaan harrastepäivät tulikin jo yllä mainituksi, vuonna 2009 vastuun näyttelyosaston pystytyksestä ottaa Liiton projektipäällikkö apulaisinaan ja esittelijöinä nuoret hamit.

Model-Expo-pienoismallimessut järjestetään jälleen 3.–5.4.2009 Helsingin Messukeskuksessa. Tietävästi

Liitto on joskus takavuosina ollut mukana. Nyt on syytä rakentaa kunnollinen messuosasto ja esitellä harrastusta monipuolisesti. Tähän työhön kutsun eri sektorien tuntijoita kalustoineen.

Jäsenten oma-aloitteisuus ja kekseliäisyys ilahduttaa. Australialaissyntyinen jäsenemme Gregory White, OH2FFY, ehdotti äskettäin, että touko-kesäkuun vaihteessa lähtisimme Suomenlinnaan esittelyvarusteiden kera. Tuohon aikaan koululuokat ja perheet kiertelevät linnoitussaarta, ja jos ne näkevät reittinsä varrelle pystytetyn radioamatööriaseman, moni pysähtyy uteliaana selvittämään, mistä oikein on kysymys. Jotta jokaisen esittelyhaluisen amatöörin ei tarvitsisi keksiä samoja asioita uudestaan, esittelystä on laadittava runko, jota voidaan muovata haluttuun muotoon tilanteen erikoisluonteen ja esittelijän taipumusten mukaan. Sähkötyksestä on esittelymateriaali PowerPoint-muodossa jo olemassa, rakentelun esittely kaipaa omaa materiaaliaan. Koko harrastuksen kirjon kattava esittely vaatii huomattavasti monipuolisemman ja kattavamman ohjelmaringon, mutta sellainen saadaan yhteistyössä aikaan kevään kuluessa.

Koulutus luo kestävän perustan

Kun nuorten mielenkiinto on herätetty – mikä ei ole vaikeaa – tarjolla on oltava kurssveja ja leirikouluja. Niiden lisäksi netissä on oltava kattava opetusohjelma yksinopiskelijoita varten. Liiton koulutussivut ovat olleet kovassa käytössä, samoin K-yli15 -sivusto. Harjoitustenttien tekeminen kotona ennen pätevyystutkintoon lähtöä on ollut pikemminkin sääntö kuin poikkeus. Se on myös vaikuttanut myönteisesti tutkintojen läpäisyprosenttiin.

Hannun, OH3NOB, johdolla ja viime leirikoulun T1-opettajan Paven, OH3GWN, työn tuloksena on nettiin äskettäin syntynyt uusi, K-yli15 -sivuston pohjalta kehitetty nuorten sivusto osoitteeseen www.radionuoret.net. Sivustoa laajennetaan ja päivitetään uusilla aineistoilla. Kaikki koulutusasioista kiinnostuneet ovat tervetulleita.

Tietyt radioamatöörikerhot ovat kiitettävästi huolehtineet kurssien tarjonnasta vuodesta toiseen ja viime aikoina on tuntunut siltä, että valmiutta kurssien järjestämiseen löytyy Suomessa yhä enemmän. Kurssien opettajiksi aikovia amatöörejä on tuettava laatimalla heille opettajan opas. Kun viimeksi ryhdyin sellaista kirjoittamaan, siitä tulikin huomaamatta opiskelun opas eli lähinnä oppilaan itseopiskelua tukeva kirjoitus. Kouluttajille tarkoitettu tapaaminen on syytä järjestää tänä vuonna, jotta saataisiin kaikki kokemus ja asiantuntemus ”yksiin kansiin”.

Pätevyystutkinnot

Pätevyystutkintojen kysymyspankkeja on hiottu pari vuotta, mutta viimeinen ponnistus on yhä tekemättä. Talkoohengessä tehty työ on tuottanut paljon hyviä kehitysehdotuksia, mutta lopullinen vääntö voidaan Liiton palkkaaman projektipäällikön toimesta tehdä heti 2009 alussa K-moduulille ja sen jälkeen T1- ja T2-moduuleille.

”Nakitin” itselleni tämän tehtävän uudessa toimenkuvassani, koska tajusin nyt tulleen tuhannen taalan paikan hoitaa kysymyspankit kuntoon. Radioamatöörien pätevyystutkintojen päätutkijana on ollut noloa toimia, kun kentältä kantautuu yhä voimakkaampia vetoamuksia saattaa erityisesti K-moduulin kysymyspankki vastaamaan voimassaolevia määräyksiä. Tekniikan kehittyessä on syytä myös silloin tällöin tarkastella kriittisesti T1- ja T2-moduulien kysymyspankkien ajantasaisuutta ja päivittää ne tarvittaessa.

Ohjelma-alustan vaihtamista uuteen on tietotekniikan kehittyessä harkittava ja sopivan tilaisuuden tullen tehtävä muutos nykyaikaiseen käyttäjäliittymään, joka jo pelkällä ulkoasullaan houkuttelee tutkittavia panemaan parastaan.

Varainhankinta

Neuvotellessani uudesta tehtävästä tiedostin, että Liitolla ei ole liiemmin löysiä varoja tämän toiminnan rahoittamiseen, niin aiheellista kuin se olisikin. Koska kysymys on itse asiassa hyvin suunnatusta sijoituksesta Liiton tulevaisuuteen, jäsenistöltä ja Liiton toimintaa tukevilta liikelaitoksilta on pyrittävä keräämään mahdollisimman paljon tukea, jotta leirikoulujen osallistumiskustannuksia ei tarvitsisi täysimääräisesti ottaa lasten vanhempien kukkarosta. Kun perheille tarjotaan mahdollisuutta lähettää lapsi kehittävään leirikouluun kohtuullisin kustannuksin, oppilaita on odotettavissa moninkertainen määrä verrattuna tilanteeseen, jossa perheen budjetista viedään pohjakassakin pois.

Vetoankin nyt jäseniin, että te hyvät harrastustoverit tukisitte suunniteltua toimintaa ja auttaisitte omalla panoksellanne toteuttamaan Liiton ainutlaatuisen nuorisoprojektin. Kiitos!